

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Split, studeni 2013.

S A D R Ž A J

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I KRITERIJI REVIZIJE	5
ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA	6
Grad Dubrovnik	8
Grad Korčula	11
Grad Metković	14
Grad Opuzen	18
Grad Ploče	21
Općina Blato	24
Općina Dubrovačko primorje	26
Općina Janjina	29
Općina Konavle	31
Općina Kula Norinska	34
Općina Lastovo	37
Općina Lumbarda	38
Općina Mljet	41
Općina Orebic	44
Općina Pojezerje	47
Općina Slivno	50
Općina Smokvica	53
Općina Ston	55
Općina Trpanj	58
Općina Vela Luka	61
Općina Zažabljek	64
Općina Župa dubrovačka	66
OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA	69
OČITOVARANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	71

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/13-15/10
URBROJ: 613-19-13-93

Split, 21. studenoga 2013.

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA
U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 8. travnja do 21. studenoga 2013.

Revizijom su obuhvaćene jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije (pet gradova i 17 općina), koje su utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13).

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Nerazvrstane ceste su, prema odredbama članaka 2. i 98. Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13 i 54/13), ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu ovoga Zakona, i to posebice: ceste koje su na području gradova s više od 35 tisuća stanovnika te gradova koji su sjedišta županija, a koje su posebnom odlukom bile razvrstane u javne ceste, ceste koje povezuju naselja, ceste koje povezuju područja unutar gradova i naselja, terminali i okretišta vozila javnog prijevoza, pristupne ceste do stambenih, poslovnih, gospodarskih i drugih građevina i druge ceste na područjima naselja i gradova.

Odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste (Narodne novine 44/12), koja je donesena na temelju članka 98. Zakona o cestama, određene su razvrstane ceste u 25 gradova koje postaju nerazvrstane ceste u ukupnoj duljini 2 801,08 km. Spomenutom Odlukom, na području Dubrovačko-neretvanske županije su određene ceste na području grada Dubrovniku duljine 49,96 km koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, te postaju nerazvrstane ceste.

Pravni status nerazvrstanih cesta je uređen odredbom članka 101. Zakona o cestama, prema kojoj je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i ne može se otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne samouprave, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja građevina u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Odredbom članka 102. spomenutog Zakona, uređeno je pitanje pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige za ceste koje se grade od stupanja na snagu ovog Zakona, te je utvrđeno da nerazvrstana cesta postaje javno dobro u općoj uporabi pravomoćnošću uporabne dozvole, odnosno izdavanjem drugog akta na temelju kojeg je dopuštena uporaba građevine u skladu s posebnim propisom i upisuje se u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Odredbama članaka 131., 132. i 133. Zakona o cestama, uređeno je pitanje reguliranja pravnog statusa i upisa nerazvrstanih cesta u zemljische knjige i za nerazvrstane ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovog Zakona. Navedenim odredbama utvrđene su i obveze jedinica lokalne samouprave u vezi nerazvrstanih cesta koje nisu evidentirane u katastru ili u katastru nije evidentirano stvarno stanje, da pribave i dostave nadležnom tijelu za katastar odgovarajuće geodetske elaborate kojima je snimljeno izvedeno stanje, kako bi tijelo nadležno za katastar po službenoj dužnosti podnijelo prijavu za upis nerazvrstane ceste u zemljische knjige nadležnom zemljiskoknjžnom sudu.

Upravljanje nerazvrstanim cestama je uređeno odredbom članka 107. Zakona o cestama, prema kojoj se upravljanje, građenje i održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo. Spomenutom odredbom je utvrđena i mogućnost da jedinica lokalne samouprave osnuje trgovačko društvo u svom vlasništvu radi obavljanja navedenih poslova, a utvrđena je i obveza jedinica lokalne samouprave u vezi vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama na svom području. Prema odredbi stavka 4. navedenog članka, sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama propisuje ministar uz suglasnost ministra nadležnog za poslove komunalnog gospodarstva.

Do vremena obavljanja revizije (studenzi 2013.) nadležni ministar nije propisao sadržaj i način vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama. Prema odredbama članaka 101. i 107. Zakona o cestama, nerazvrstane ceste su imovina jedinica lokalne samouprave, te su ih jedinice lokalne samouprave obvezne evidentirati u poslovnim knjigama u skladu s odredbama članaka 5., 7., 8., 18. i 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), kojima je propisano iskazivanje imovine u knjigovodstvu proračuna, poslovne knjige proračuna, te načela iskazivanja i vrednovanja imovine u poslovnim knjigama.

Financiranje nerazvrstanih cesta je uređeno odredbom članka 108. Zakona o cestama, prema kojoj se građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta financira iz proračuna lokalne jedinice, komunalne naknade i komunalnog doprinosa te naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i prava zakupa na nerazvrstanoj cesti kao i iz drugih izvora. Za jedinice lokalne samouprave u kojima su prema odredbama Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste, određene javne ceste postale nerazvrstane ceste, utvrđeni su i dodatni izvori financiranja, odnosno iz dijela godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i cestovnih vozila te iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta sadržanoj u trošarini na motorne benzine.

Prema odredbi članka 109. Zakona o cestama, jedinica lokalne samouprave uređuje vrste, opseg i rokove izvođenja radova redovitog i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta, te nadzor nad izvođenjem tih radova. Redovito održavanje cesta, prema odredbi članka 2. Zakona o cestama, čini skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom većeg dijela godine ili cijele godine na cestama uključujući i sve objekte i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i sigurnosti prometa na njima, a izvanredno održavanje su povremeni radovi koji se obavljaju radi mjestimičnog poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata, te povećanja sigurnosti prometa.

Održavanje nerazvrstanih cesta se prema odredbi članka 107. Zakona o cestama obavlja na način propisan za obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s propisima kojima se uređuje komunalno gospodarstvo.

Komunalne djelatnosti koje se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave, u koje spada između ostalih i održavanje nerazvrstanih cesta, prema odredbama članaka 4. i 15. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 – pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12), mogu obavljati trgovacka društva koja osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon, koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, pri čemu predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave određuje koje komunalne djelatnosti se mogu obavljati na temelju pisanih ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, utvrđuje uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje određenih komunalnih poslova na temelju ugovora, te nakon provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja donosi odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora. Prema odredbi članka 15. točke 5. navedenog Zakona, ugovor o povjeravanju određenih komunalnih poslova obavezno sadrži djelatnosti i vrijeme za koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, način i rok plaćanja, te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, a ugovor se može zaključiti najduže na četiri godine.

Prema odredbama članaka 22. i 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, održavanje nerazvrstanih cesta se, uz druge komunalne djelatnosti (odvodnja atmosferskih voda, održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina, održavanje javnih površina, održavanje groblja i krematorija, te javnu rasvjetu), financira iz komunalne naknade, u skladu s Programom održavanja komunalne infrastrukture, koji donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave za svaku kalendarsku godinu u skladu s predvidivim sredstvima i izvorima financiranja. Programom se obvezno utvrđuje opis i opseg poslova s procjenom pojedinih troškova za pojedine komunalne djelatnosti i iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja. Izvješće o izvršenju navedenog programa se podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do konca ožujka svake godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Finansijskom revizijom jedinica lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije, koju je Državni ured za reviziju obavio za 2011. i ranije godine, utvrđeno je da:

- pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno programi ne sadrže propisane elemente,
- pisani ugovori, u slučaju kada poslove obavlja vlastito trgovačko društvo se ne zaključuju,
- poslovi održavanja se ugovaraju putem narudžbenica, izravnim ugovaranjem, bez provođenja propisanih postupaka odabira izvodiča,
- odluke o odabiru izvodiča ne donosi predstavničko tijelo,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije nerazvrstanih cesta,
- održavanje nerazvrstanih cesta se evidentira u okviru rashoda za tekuće i investicijsko održavanje, a nije sadržano u programu održavanja komunalne infrastrukture.

Predmet revizije su aktivnosti jedinice lokalne samouprave vezane uz održavanje nerazvrstanih cesta i izvore iz kojih se financira održavanje nerazvrstanih cesta.

U svrhu ocjene učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta u jedinicama lokalne samouprave utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti organizaciju i kontrolu održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti cjelovitost programa održavanja nerazvrstanih cesta,
- ocijeniti jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni u skladu s propisima,
- ocijeniti provedbu programa održavanja nerazvrstanih cesta, te
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta jedinica lokalne samouprave.

METODE I KRITERIJI REVIZIJE

U postupku revizije su korištene sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- analizirana su izvješća o obavljenim finansijskim revizijama jedinica lokalne samouprave,
- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi, koji reguliraju održavanje nerazvrstanih cesta, interni akti, te stručni članci,
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata,
- analizirani su upitnici i provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave (odluke, planovi, ugovori, računi i drugo) koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima,
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama, te su pribavljeni obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Za ocjenu učinkovitosti održavanja nerazvrstanih cesta, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, a tijekom revizije su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li jedinica lokalne samouprave donijela akt kojim je uredila održavanje nerazvrstanih cesta?
- Je li ustrojena baza podataka o nerazvrstanim cestama i vode li se odgovarajuće evidencije?
- Je li donesen program održavanja komunalne infrastrukture (nerazvrstanih cesta)?
- Jesu li poslovi održavanja nerazvrstanih cesta povjereni izvoditelju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu?
- Je li ustrojen sustav kontrola održavanja nerazvrstanih cesta?

ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA

Na području jedinica lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije ima ukupno 2 804,08 km nerazvrstanih cesta.

U tablici u nastavku se daju podaci o površini, broju stanovnika, duljini nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave, te o prosječnoj gustoći mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 1

Površina, broj stanovnika, duljina nerazvrstanih cesta te prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta u odnosu na površinu jedinice lokalne samouprave i u odnosu na broj stanovnika na području Dubrovačke-neretvanske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Površina u km ²	Broj stanovnika	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta u m	Gustoća mreže nerazvrstanih cesta u m/km ²	Duljina nerazvrstanih cesta u m po stanovniku
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
1.	Grad Dubrovnik	143,38	42 615	250 000	1 743,62	6
2.	Grad Korčula	112,31	5 663	843 950	7 514,47	149
3.	Grad Metković	50,82	16 788	48 100	946,48	3
4.	Grad Opuzen	24,04	3 254	45 000	1 871,88	14
5.	Grad Ploče	142,00	10 135	65 500	461,27	7
6.	Općina Blato	66,57	3 593	174 500	2 621,30	49
7.	Općina Dubrovačko primorje	197,11	2 170	40 000	202,93	18
8.	Općina Janjina	29,20	551	25 000	856,16	45
9.	Općina Konavle	209,73	8 577	163 500	779,57	19
10.	Općina Kula Norinska	60,60	1 748	25 000	412,50	14
11.	Općina Lastovo	52,80	792	26 700	505,68	34
12.	Općina Lumbarda	10,70	1 213	40 000	3 738,32	33
13.	Općina Mljet	100,20	1 088	25 830	257,78	24
14.	Općina Orebić	113,13	4 122	757 000	6 691,42	184
15.	Općina Pojezerje	32,60	991	26 000	797,55	26
16.	Općina Slivno	55,50	1 999	33 000	594,59	17
17.	Općina Smokvica	43,48	916	34 000	781,97	37
18.	Općina Ston	169,51	2 407	46 500	274,32	19
19.	Općina Trpanj	36,70	721	9 500	258,86	13
20.	Općina Vela Luka	43,27	4 137	80 000	1 848,86	19
21.	Općina Zažabljе	60,00	757	7 000	116,67	9
22.	Općina Župa dubrovačka	22,28	8 331	38 000	1 705,57	5
UKUPNO		1.775,93	122 568	2 804 080	1 578,94	23

Prosječna gustoća mreže nerazvrstanih cesta na području Dubrovačko-neretvanske županije je 1 578,94 m/km². Prosječna duljina nerazvrstanih cesta je 23 m/stanovniku.

U tablici u nastavku se daju rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

Tablica broj 2

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i njihov udjel u ukupno ostvarenim rashodima i izdacima, te prosječno ostvareni rashodi po km ceste u jedinicama lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2012. (u kn)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. (u kn)	Udjel rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta u ukupnim rashodima i izdacima u 2012. (u %)	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (u km)	Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta po dužnom km ceste (u kn)
1	2	3	4	5 (4/3)	6	7 (4/6)
1.	Grad Dubrovnik	325.666.904,00	9.934.927,00	3,1	250.000	39.740,00
2.	Grad Korčula	22.518.828,00	105.936,00	0,5	843,950	126,00
3.	Grad Metković	29.083.979,00	1.987.991,00	6,8	48.100	41.330,00
4.	Grad Opuzen	6.754.918,00	113.347,00	1,7	45.000	2.519,00
5.	Grad Ploče	32.824.826,00	201.221,00	0,6	65.500	3.072,00
6.	Općina Blato	9.808.530,00	25.266,00	0,3	174,500	145,00
7.	Općina Dubrovačko primorje	12.628.417,00	234.557,00	1,9	40.000	5.864,00
8.	Općina Janjina	3.050.481,00	0,00	0,0	25.000	0,00
9.	Općina Konavle	63.127.735,00	3.388.962,00	5,4	163.500	20.728,00
10.	Općina Kula Norinska	3.599.822,00	44.205,00	1,2	25.000	1.768,00
11.	Općina Lastovo	3.927.917,00	0,00	0,0	26.700	0,00
12.	Općina Lumbarda	2.974.069,00	54.532,00	1,8	40.000	1.363,00
13.	Općina Mljet	10.056.732,00	73.764,00	0,7	25.830	2.856,00
14.	Općina Orebić	9.776.915,00	117.934,00	1,2	757.000	156,00
15.	Općina Pojezerje	3.528.941,00	31.500,00	0,9	26.000	1.212,00
16.	Općina Slivno	3.783.535,00	56.546,00	1,5	33.000	1.714,00
17.	Općina Smokvica	2.656.959,00	21.214,00	0,8	34.000	624,00
18.	Općina Ston	8.283.685,00	211.894,00	2,6	46.500	4.557,00
19.	Općina Trpanj	2.622.402,00	81.105,00	3,1	9.500	8.537,00
20.	Općina Vela Luka	10.280.765,00	123.428,00	1,2	80.000	1.543,00
21.	Općina Zažablje	686.126,00	0,00	0,0	7.000	0,00
22.	Općina Župa dubrovačka	34.515.027,00	1.402.135,00	4,1	38.000	36.898,00
UKUPNO		602.157.513,00	18.210.464,00	3,0	2 804,080	6.494,00

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta u 2012. su ostvareni u iznosu 18.210.464,00 kn i čine 3,0% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Prosječno ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području Dubrovačko-neretvanske županije iznose 6.494,00 kn/km nerazvrstane ceste.

Grad Dubrovnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Dubrovnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina grada Dubrovnika je 143,38 km², a obuhvaća 32 naselja s 42 615 stanovnika. Na koncu 2012., grad Dubrovnik je imao 204 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Dubrovnika je 250 km, što čini 1 743,62 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 325.666.904,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 9.934.927,00 kn ili 3,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 39.740,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Dubrovnika obavlja upravni odjel za promet, stanogradnju i razvojne projekte.

Nalaz i preporuke

Grad je u 2010. donio Pravilnik o održavanju nerazvrstanih cesta i javnih prometnih površina, kojim se uređuje način i postupci održavanja nerazvrstanih cesta i javnih prometnih površina na području grada Dubrovnika. Međutim, nije donesen interni akt o nerazvrstanim cestama, kojim se uređuje upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Nadalje treba utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama.

Prema podacima kojima raspolaze grad, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Dubrovnika je 250,00 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije potpuna i cjelovita. Grad nema podatke koliko je nerazvrstanih cesta upisano u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljische knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu, što je prema obrazloženju odgovornih osoba dugotrajan posao, koji osim stručnih osoba zahtijeva i značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama na računu imovine je koncem 2012. evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 65.353.875,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Dubrovnik kao jedinica lokalne samouprave. U poslovnim knjigama nije evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta duljine 49,96 km, koje su prenesene u nadležnost grada Dubrovnika na temelju Odluke o cestama na području velikih gradova koje prestaju biti razvrstane u javne ceste. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je djelomično ustrojena, odnosno ustrojene su evidencije za nerazvrstane ceste na kojima su u proteklim godinama obavljena ulaganja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će sadržavati naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se nadopuniti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta, te u poslovnim knjigama iskazati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta.

U prosincu 2011. gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i program održavanja nerazvrstanih cesta. Rashodi za redovno održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 6.000.000,00 kn. U rujnu i prosincu 2012., donecene su izmjene i dopune navedenog programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta povećani za 4.664.000,00 kn zbog izvanrednog održavanja na pojedinim nerazvrstanim cestama te ukupno planirani rashodi iznose 10.664.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje kolnika, nogostupa, rubnjaka, staza i površina koje služe za promet po bilo kojoj osnovi i pristupačne su većem broju korisnika, održavanje cestovne opreme i prometne signalizacije, te nadzor nad stanjem nerazvrstanih cesta. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade, naknada za uporabu pomorskog dobra i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrste) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, podneseno je gradskom vijeću u siječnju 2013. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 9.934.927,00 kn ili 93,2% planiranih rashoda. Financirani su iz prihoda ostvarenih od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada Dubrovnika prema svim elementima godišnjeg programa.

U studenome 2010., grad Dubrovnik je donio Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanih ugovora, prema kojih se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti.

Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 300.000,00 kn, a kada je veća od 300.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 9.934.927,00 kn, a odnose se na redovno i izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 9.841.180,00 kn i usluge održavanja semafora u iznosu 93.747,00 kn. Obavljanje navedenih poslova je povjeren dvjema pravnim osobama na temelju zaključenog ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno o održavanju semafora.

U skladu s donesenom Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanih ugovora, poslovi održavanja nerazvrstanih cesta za 2011. i 2012. su povjereni pravnoj osobi na temelju zaključenog pisanih ugovora. Predmet ugovora je izvođenje poslova na održavanju nerazvrstanih cesta i javnih površina na području grada, a odnose se na redovni i izvanredni nadzor nad stanjem nerazvrstanih cesta, održavanje kolnika, pločnika, nogostupa, rubnjaka, staza, stubišta i drugih javno prometnih površina, održavanje opreme i prometne signalizacije, izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta i javnih površina, te na radove po posebnoj narudžbi. Ugovorena vrijednost poslova za 2011. i 2012. iznosi 13.000.000,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta, koji sadrži opis (vrstu) i opseg (količine) poslova te jedinične cijene. Na temelju odluke gradskog vijeća, u rujnu 2012., zaključen je dodatak ugovoru o održavanju nerazvrstanih cesta i javnih prometnih površina, prema kojem je ugovorena vrijednost veća za 3.237.000,00 kn ili 25,0%, radi obavljanja većeg opsega poslova na izvanrednom (pojačanom) održavanju pojedinih cesta, te ugovorena vrijednost poslova iznosi 16.237.000,00 kn. Iz ugovora nije vidljiv opis, opseg i vrijednost poslova prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvoditelj radova je tijekom 2011. ispostavio situacije za obavljene poslove u iznosu 5.887.800,00 kn, a tijekom 2012. u iznosu 9.841.180,00 kn, što ukupno iznosi 15.728.980,00 kn ili 96,9% ugovorene vrijednosti poslova. Izvršeni poslovi na održavanju nerazvrstanih cesta su obračunani prema ugovorenim cijenama. Nadzor i kontrolu izvedenih poslova su obavljali zaposlenici upravnog odjela za promet, stanogradnju i razvojne projekte te ovlašteni nadzorni inženjer.

Državni ured za reviziju predlaže u cilju boljeg praćenja izvršenja ugovorenih poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, zaključenim ugovorom o održavanju nerazvrstanih cesta utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i vrijednost poslova prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi posebno kada se radi o izvanrednom (pojačanom) održavanju, a koji trebaju biti u skladu s donesenim godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta. Također se predlaže pratiti izvršenje ugovora prema svim elementima ugovora.

Grad Korčula

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Korčula kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina grada je 112,31 km², a obuhvaća pet naselja s 5 663 stanovnika. Na koncu 2012. grad Korčula je imao 19 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Korčule je 843, 95 km, što čini 7 514,47 m/km². U nerazvrstane ceste su osim cesta uključeni trgovi i ulice u staroj gradskoj jezgri, te poljski i protupožarni putovi

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 22.518.828,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 105.936,00 kn ili 0,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 126,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Korčule obavlja upravni odjel za upravljanje gradskom imovinom, gospodarstvo i turizam nekretninama, te upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, gradnju, komunalnu djelatnost i promet, a kontrolu i nadzor nad nerazvrstanim cestama obavljaju komunalni redari.

Nalaz i preporuke

Grad je u rujnu 2012. donio Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu i način korištenja. Odlukom su utvrđeni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te da se poslovi održavanja povjeravaju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu, s tim da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta na području gradskih kotara i mjesnih odbora mogu obavljati i dobrovoljnim radom građana, te na drugi način u skladu s propisima. Također su utvrđeni poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, te da se obavljaju u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Određene su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta. Utvrđeni su izvori financiranja gradnje i održavanja nerazvrstanih cesta (komunalni doprinos, komunalna naknada, naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i zakupa, te drugi proračunski prihodi).

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, nego nadležni upravni odjeli grada Korčule vode popis nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada (prilog uz Odluku o nerazvrstanim cestama), koji sadrži naziv dionice ceste, katastarsku česticu i duljinu dionice ceste. U popis cesta su uključeni trgovi i ulice u staroj gradskoj jezgri, te poljski i protupožarni putovi, međutim iz popisa nije jasno vidljiva duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta, makadamskih cesta, ulica u staroj gradskoj jezgri te poljskih i protupožarnih putova. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

U rujnu 2012., grad Korčula je podnio zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Korčuli prijedlog za uknjižbu prava vlasništva na nerazvrstanim cestama. Do vremena obavljanja revizije uknjižba nije provedena, jer je prijedlog za uknjižbu odbijen. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu, što je prema obrazloženju odgovornih osoba dugotrajan posao, koji osim stručnih osoba zahtijeva i značajna financijska sredstva.

U poslovnim knjigama grada na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 2.544.921,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Korčula kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Program održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. nije donesen, niti je izvješće o održavanju nerazvrstanih cesta podneseno gradskom vijeću.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te ukupan iznos potrebnih sredstava za održavanje nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja. Također se predlaže u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnosići gradskom vijeću izvješće o izvršenju godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta prema svim elementima godišnjeg programa.

Gradsko vijeće je u ožujku 2012. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti, kojeg s izvoditeljem radova (pravne ili fizičke osobe) zaključuje gradonačelnik, nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja. Navedenom odlukom su utvrđena mjerila za odabir najpovoljnijeg natjecatelja.

Rashodi za održavanje cesta su ostvareni u iznosu 105.936,00 kn, a odnose se na održavanje nerazvrstanih cesta i trgova u iznosu 89.061,00 kn i na održavanje horizontalne i vertikalne signalizacije na cestama u iznosu 16.875,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu povjereni u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, već su povjereni pravnim osobama na temelju odobrenja gradonačelnika, bez prethodno provedenog postupka prikupljanja ponuda odnosno javnog natječaja i zaključivanja ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju predlaže povjeravati poslove na održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području grada Korčule. Također se predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora) u skladu s donesenim godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema svim elementima ugovora.

Grad Metković

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Metković kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina grada je 50,82 km², a obuhvaća pet naselja s 16 788 stanovnika. Na koncu 2012., grad Metković je imao 26 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na područje grada Metkovića je 48,1 km, što čini 946,48 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 29.083.979,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.987.991,00 kn ili 6,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 41.330,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju ugovora nakon provedenog postupaka nabave prema propisima o javnoj nabavi, te više pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Metkovića obavlja upravni odjel za gospodarstvo, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju pročelnik upravnog odjela za gospodarstvo, stručni suradnik za komunalne poslove i komunalni redar ovisno o složenosti poslova.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Metkovića je 48,10 km. Grad je ustrojio bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama koja sadrži naziv ceste, dužinu, širinu i površinu ceste, međutim popis ne sadrži katastarsku česticu ceste.

Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U dostavljenom upitniku grad navodi da je u tijeku nova katastarska izmjera za područje grada Metkovića, te će nakon toga podnijeti zahtjev za upis cesta u zemljišne knjige. U poslovnim knjigama grada Metkovića, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.538.795,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, nadopuniti jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada Metkovića, koja će uz postojeće podatke o nerazvrstanim cestama sadržavati broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i program održavanja nerazvrstanih cesta, te u prosincu 2012. izmjene i dopune programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 967.000,00 kn. Odnose se na popravke, betoniranje i asfaltiranje trupa kolnika nerazvrstanih cesta prema mjesnim odborima u iznosu 835.000,00 kn, te nabavu tampona i nasipanje poljskih putova u iznosu 132.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalne naknade. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) poslova i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U Program i Izvješće o izvršenju programa nije uključeno izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 1.000.000,00 kn koje je financirano iz sredstava Državnog proračuna. Gradsko vijeće je u ožujku 2013. prihvatio Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 1.987.991,00 kn, što je za 1.020.991,00 kn ili 105,5% više od planiranih rashoda. Financirani su iz sredstava komunalne naknade i prihoda iz Državnog proračuna.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže u program održavanja nerazvrstanih cesta i izvješće o izvršenju programa uključiti sve poslove održavanja, bez obzira iz kojih izvora se financiraju. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositи gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada prema svim elementima godišnjeg programa.

U prosincu 2011., gradsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima i djelatnostima javne odvodnje i vodoopskrbe, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja obavljanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a kada je veća od 200.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s izabranim ponuditeljem zaključuje gradonačelnik.

Grad Metković je u kolovozu 2011., prema odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, nakon provedenog javnog natječaja i odluke gradskog vijeća o izboru ponuditelja, zaključio ugovor o ustupanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta za 2011. i 2012. Ugovorom je utvrđeno što obuhvaća održavanje nerazvrstanih cesta (sanacija trupa ceste, sanacija asfaltog tipeha, dobava, prijevoz i ugradnja kamenog materijala, dobava materijala i presvlačenje postojećeg asfalta slojem debljine 4 cm, sanacija pukotina u asfaltu i uređenje bankina), obveze izvoditelja, obračun i način određivanja cijene za obavljanje poslova (prema jediničnim cijenama iz prihvaćene ponude i ponudbenog troškovnika koji je sastavni dio ugovora), način i rok plaćanja, dok jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora nije ugovorenog niti su pribavljeni instrumenti osiguranja. Ugovoren je da se vrsta i opseg poslova na održavanju nerazvrstanih cesta za svaku godinu određuju programom održavanja komunalne infrastrukture. Sastavni dio ugovora je troškovnik održavanja nerazvrstanih cesta koji sadrži opis (vrstu) poslova i jedinične cijene. Ugovorom nije utvrđena ukupna vrijednost održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. na području grada Metkovića. Iz ugovora i priloženog troškovnika nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

U 2012. poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu obavljeni na temelju navedenog ugovora, već su ih obavile pravne osobe na temelju ugovora zaključenih nakon provedenih postupaka nabave prema propisima o javnoj nabavi u iznosu 1.000.000,00 kn i na temelju narudžbenica u iznosu 987.991,00 kn.

Poslovi koji su povjereni na temelju ugovora odnose se na izvanredno održavanje, a financiralo ih je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture. Ugovor o izvođenju radova na izvanrednom (pojačanom) održavanju nerazvrstanih cesta je zaključen u listopadu 2010. u vrijednosti 4.015.759,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost.

Za izvedene radove do siječnja 2012., izvoditelj je ispostavio situaciju u iznosu 1.000.000,00 kn. Prema odredbi ugovora o sufinanciranju koji je navedeno Ministarstvo zaključilo s gradom Metkovićem, Ministarstvo je obvezalo grad da navedene poslove povjeri izvoditelju prema propisima o javnoj nabavi.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 987.991,00 kn, su povjereni na temelju narudžbenica, a odnose se na popravke i asfaltiranje trupa kolnika nerazvrstanih cesta prema mjesnim odborima u iznosu 851.951,00 kn, te na nabavu tampona i nasipanje poljskih putova, košenje rubova poljskih putova i nerazvrstanih cesta i čišćenje snijega u iznosu 136.040,00 kn.

Poslovi popravaka i asfaltiranje trupa kolnika nerazvrstanih cesta prema mjesnim odborima su izvedeni u 2009. i 2010. na temelju narudžbenica mjesnih odbora, a evidentirani u poslovnim knjigama grada u 2012. na temelju rješenja o ovrsi i računa za obavljene poslove ispostavljenih na mjesne odbore.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima i djelatnostima javne odvodnje i vodoopskrbe na području grada Metkovića. Nadalje se predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te ugovoriti jamstvo izvršitelja za ispunjenje ugovora i pribaviti instrument osiguranja. Također se predlaže zaključiti ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Grad Opuzen

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Opuzen kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina grada je 24,04 km², a obuhvaća tri naselja s 3 254 stanovnika. Na koncu 2012., grad Opuzen je imao 11 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Opuzena je 45 km, što čini 1 871,88 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 6.754.918,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 113.347,00 kn ili 1,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 2.519,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Opuzena obavlja jedinstveni upravni odjel - odsjek za prostorno uređenje i komunalni sustav, a kontrolu poslova obavlja stručna osoba iz trgovačkog društva u vlasništvu grada.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada, nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze grad, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Opuzena je 45,00 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Grad nema podatke jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama grada, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 2.812.796,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Opuzen kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Koncem prosinca 2011., gradsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, za čije su ostvarenje planirana sredstva u iznosu 2.159.250,00 kn. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja (prihodi od prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske), ali ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 113.347,00 kn što je za 2.045.903,00 kn manje od planiranih Programom, jer nisu ostvareni prihodi od prodaje zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, kojima se planiralo financirati poslove održavanja nerazvrstanih cesta. Izmjene i dopune programa održavanja nerazvrstanih cesta nisu donesene. Izvješće o izvršenju programa komunalne infrastrukture za 2012. nije podneseno gradskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju smanjenog opsega (količine) poslova održavanja nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima. Također se predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture gradskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Grad je u ožujku 2006. donio Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada na temelju godišnjeg ugovora.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 113.347,00 kn, a odnose se na asfaltiranje dijela nerazvrstane ceste u iznosu 87.347,00 kn i čišćenje snijega s gradskih prometnica u iznosu 26.000,00 kn.

Poslove održavanja nije obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada, kako je propisano odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti, već su povjereni pravnim osobama na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Gradsko vijeće nije donijelo odluku o obavljanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora niti je utvrdilo uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati u skladu s odlukom o komunalnih djelatnosti na području grada Opuzena. U slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu nije u mogućnosti obavljati poslove održavanja nerazvrstanih cesta koji su mu povjereni navedenom odlukom, predlaže se da predstavničko tijelo donese odluku o obavljanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora, utvrdi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova na temelju ugovora, doneše odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslovi za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Grad Ploče

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđen je grad Ploče kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina grada je 142,00 km², a obuhvaća devet naselja s 10 135 stanovnika. Na koncu 2012., grad Ploče je imao 27 zaposlenika.

Prema podacima grada, duljina nerazvrstanih cesta na području grada Ploča je 65,5 km, što čini 461,27 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 32.824.826,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 201.221,00 kn ili 0,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 3.072,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu grada na temelju godišnjeg ugovora, te pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području grada Ploča obavlja upravni odjel za prostorno uređenje, komunalni sustav i zaštitu okoliša.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području grada nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze grad, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području grada Ploča je 65,5 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Grad nema podatke jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo grada.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama grada, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 17.443.634,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojen grad Ploče kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području grada, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Gradsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih, te u prosincu 2012. izmijene i dopune programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 220.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje kolnika, nogostupa, rubnjaka, te prometne signalizacije. Planirani izvori financiranja održavanja nerazvrstanih cesta su prihodi od komunalne naknade. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U ožujku 2013. gradskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 201.221,00 kn ili 91,5% planiranih rashoda, a financirani su iz prihoda od komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići gradskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području grada prema svim elementima godišnjeg programa.

Prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području grada Ploča iz prosinca 2009., održavanje nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu grada na temelju godišnjeg ugovora. U 2012. poslovi održavanja su povjereni trgovačkom društvu u vlasništvu u iznosu 144.794,00 kn i pravnim osobama izravnim ugovaranjem na temelju narudžbenica u iznosu 56.427,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni trgovačkom društvu u vlasništvu grada na temelju godišnjeg ugovora koji je zaključen u skladu s donesenim Programom održavanja nerazvrstanih cesta. Prema odredbama ugovora, sastavni dio ugovora je troškovnik kojim se ovisno o oštećenju cesta utvrđuju vrste poslova, količine i jedinične cijene. Uz ugovor nije sastavljen navedeni troškovnik.

Tijekom godine trgovačko društvo je ispostavilo više računa za održavanje prometne signalizacije i postavljanje usporivača prometa u iznosu 144.794,00 kn uz koje su priloženi troškovnici obavljenih poslova. Nadzor i kontrolu izvedenih poslova je obavljao referent zadužen za poslove održavanja nerazvrstanih cesta.

Pojedini poslovi održavanja nerazvrstanih cesta koje nije moglo obaviti trgovačko društvo u vlasništvu grada u iznosu 56.427,00 kn, a odnose se na nasipanje poljskih putova, popravak ulica i uličnih rubnjaka, te uređenje rampe za invalide, povjereni su pravnim osobama na temelju zaključaka gradonačelnika i narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Navedeni poslovi nisu povjereni u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima, odnosno Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima na području grada Ploča. U slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu grada nije sposobljeno za obavljanje pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta, predlaže se da predstavničko tijelo donese odluku o obavljanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora, utvrdi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova na temelju ugovora, donese odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima. Nadalje se predlaže s trgovačkim društvom u vlasništvu grada zaključiti ugovor u skladu s donesenim programom održavanja nerazvrstanih cesta, te pratiti izvršenje ugovora odnosno obavljenih poslova prema vrstama poslova, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Blato

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Blato kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 66,57 km², a obuhvaća dva naselja s 3 593 stanovnika. Na koncu 2012., općina Blato je imala 13 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Blato je 174,5 km, što čini 2 621,30 m/km². Nerazvrstane ceste su upisane u zemljische knjige kao javno dobro o općoj uporabi i neotuđivo vlasništvo općine Blato.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 9.808.530,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 25.266,00 kn ili 0,3% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 145,00 kn/km nerazvrstane ceste. Prema odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine, a u 2012. je nabavljen samo materijal za hitne intervencije na nerazvrstanim cestama kojeg su ugrađivali mještani.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Blato obavlja upravni odjel za komunalne djelatnosti.

Nalaz i preporuke

Općina Blato je donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uredila upravljanje, izgradnju i održavanje nerazvrstanih cesta. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama, koja sadrži naziv ceste, katastarsku oznaku, dužinu i površinu ceste je ustrojena.

U poslovnim knjigama općine na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 19.533.526,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Blato kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, te u svibnju i prosincu 2012. izmjene i dopune navedenog programa. Prema izmjenama i dopunama Programa iz prosinca 2012. rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 30.000,00 kn. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja (prihodi od komunalne naknade), međutim ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja.

Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je održavanje nerazvrstanih cesta, podneseno je općinskom vijeću koncem veljače 2013., prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 25.266,00 kn ili 84,2% planiranih rashoda, a odnose se na nabavu materijala za hitne popravke na nerazvrstanim cestama, kojeg su ugrađivali mještani.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Dubrovačko primorje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Dubrovačko primorje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 197,11 km², a obuhvaća 20 naselja s 2 170 stanovnika. Na koncu 2012., općina Dubrovačko primorje je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Dubrovačko primorje je 40 km, što čini 202,93 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 12.628.417,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 234.557,00 kn ili 1,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 5.864,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora, te pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Dubrovačko primorje obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Dubrovačko primorje je 40 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Općina nema podatak jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U dostavljenom upitniku općina navodi da obavljanje navedenih poslova zahtijeva rad stručnih osoba i značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama općine, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 7.871.078,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Koncem prosinca 2011. općinsko vijeće je donijelo Plan i program rada općine Dubrovačko primorje za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 305.000,00 kn. Odnose se na sanaciju podzida nerazvrstanih cesta u iznosu 100.000,00 kn, usluge kosidbe uz nerazvrstane ceste u iznosu 85.000,00 kn, održavanje oborinskih kanala uz nerazvrstane ceste u iznosu 50.000,00 kn, zimsku službu (čišćenje snijega) u iznosu 50.000,00 kn i sanaciju rupa na kolniku u iznosu 20.000,00 kn. Planirani izvori financiranja su prihodi od naknade za eksploataciju mineralnih sirovina i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova s procjenom pojedinih troškova, međutim ne sadrži opseg (količinu) poslova i popis nerazvrstanih cesta na kojima se planiraju obavljati pojedini poslovi održavanja. Program ne sadrži vrstu, količinu i vrijednost poslova koji se planiraju povjeriti trgovackom društvu u vlasništvu općine, odnosno pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 234.557,00 kn ili 76,9% planiranih rashoda. Izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture nije podneseno općinskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima, a po potrebi i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže programom utvrditi vrstu, količinu i vrijednost poslova koji se planiraju povjeriti trgovackom društvu u vlasništvu općine, odnosno pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima. Nadalje se predlaže predstavničkom tijelu podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, te pratiti izvršenje programa prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina je donijela Odluku o komunalnim djelatnostima u studenome 2009. i izmjene i dopune navedene Odluke u srpnju 2011., prema kojima održavanje nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora, a poslove koje ne može obaviti trgovačko društvo obavljaju pravne i fizičke osobe na temelju ugovora nakon provedenog postupka nabave prema propisima o javnoj nabavi. Prema odredbama navedene Odluke, odluku o izboru osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta donosi načelnik, a prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu treba je donijeti predstavničko tijelo.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti izmjene i dopune Odluke o komunalnim djelatnostima, u dijelu koji se odnosi povjeravanje komunalnih poslova na temelju ugovora, odnosno utvrditi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje komunalnih poslova na temelju ugovora, te da odluku o izboru pravne ili fizičke osobe kojoj će se povjeriti obavljanje komunalnih poslova na temelju ugovora donosi predstavničko tijelo.

U 2012., poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora u iznosu 210.221,00 kn i pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica u iznosu 24.336,00 kn. Ugovor s trgovačkim društvom u vlasništvu općine je zaključen u skladu s Programom održavanja nerazvrstanih cesta. Ugovor sadrži opis (vrstu) i procjenu troškova za pojedine poslove, međutim ne sadrži opseg (količinu) poslova. Sastavni dio ugovora je cjenik komunalnih poslova. Iz ugovora nije vidljiv opis, opseg i vrijednost prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Za obavljene poslove održavanja nerazvrstanih cesta trgovačko društvo je ispostavilo više računa u ukupnom iznosu 210.221,00 kn uz koje su dostavljena izvješća o izvedenim poslovima, a poslovi su obračunani prema ugovorenim cijenama. Kontrolu poslova je obavio pročelnik jedinstvenog upravnog odjela.

Hitne poslove čišćenja snijega u iznosu 24.336,00 kn su obavljale pravne i fizičke osobe na temelju odluka načelnika i narudžbenica.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati u skladu Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti nakon donošenja izmjena i dopuna spomenute odluke. Nadalje se predlaže s trgovačkim društvom u vlasništvu zaključiti godišnji ugovor o održavanju nerazvrstanih cesta u skladu s donesenim programom održavanja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Janjina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Janjina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 29,20 km², a obuhvaća pet naselja s 551 stanovnik. Na koncu 2012., općina Janjina je imala devet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Janjina je 25 km, što čini 856,16 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.050.481,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Janjina obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljишne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Janjina je 25 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljишne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljишne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 8.623.496,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Janjina kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Za 2012. općina Janjina nije donijela program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno radi nedostatka finansijskih sredstava, nisu planirani ni ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Općina Konavle

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Konavle kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 209,73 km², a obuhvaća 32 naselja s 8 577 stanovnika. Na koncu 2012. općina Konavle je imala 21 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Konavle je 163,5 km, što čini 779,57 m/km². Odnose se na asfaltirane nerazvrstane ceste.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 63.127.735,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 3.388.962,00 kn ili 5,4% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 20.728,00 kn/km nerazvrstane ceste. Dio poslova održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju zaključenog ugovora, a dio poslova je obavljalo više pravnih osoba na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Konavle obavlja upravni odjel za komunalne poslove, infrastrukturu i gospodarenje nekretninama, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavljaju komunalni redari, pročelnik upravnog odjela, te ovlašteni nadzorni inženjeri, ovisno o složenosti izvedenih poslova.

Nalaz i preporuke

Općina Konavle je Odlukom o komunalnom redu iz ožujka 2010., djelomično uredila način upravljanja, izgradnje i održavanja nerazvrstanih cesta, međutim nije donesen interni akt o nerazvrstanim cestama, kojim se uređuje upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena, međutim poduzete su aktivnosti na ustrojavanju baze podataka, odnosno obavljena su mjerenja nerazvrstanih cesta na području općine. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišnim knjigama kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu, što je prema obrazloženju odgovornih osoba dugotrajan posao, koji osim stručnih osoba zahtijeva i značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama općine, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.006.359,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Konavle kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, uključujući i parkirališta s izravnim izlaskom na kolnik nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih odnosa za nerazvrstane ceste te upisati nerazvrstane ceste u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Također se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Početkom 2012., donesen je Program održavanja komunalne infrastrukture i izmjene i dopune u prosincu 2012. u okviru kojeg je i redovno održavanje nerazvrstanih cesta, za čije su izvršenje planirana sredstva u iznosu 3.600.000,00 kn. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvješće o izvršavanju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, podneseno je općinskom vijeću u ožujku 2013. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 3.388.962,00 kn ili 94,1% planiranih rashoda.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositи općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Konavle je u rujnu 2009. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti, kojeg s izvoditeljem radova zaključuje načelnik općine nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru izvoditelja radova. Odlukom su utvrđena mjerila za odabir ponuda i postupci za zaključivanje ugovora.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 3.388.962,00 kn, a odnose se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 2.911.479,00 kn i na rashode za nepredviđene i hitne poslove održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 477.483,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u 2012. su povjereni pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima u općini Konavle, odnosno ugovor s pravnom osobom je zaključio načelnik općine, nakon provedenog postupka javnog natječaja i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Predmet ugovora je izvođenje poslova na izgradnji, uređenju i održavanju nerazvrstanih i lokalnih cesta na području općine za 2012. Ugovorena vrijednost poslova iznosi 3.567.861,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. Sastavni dio ugovora je i troškovnik na izgradnji, uređenju i održavanju cesta u kojem su navedeni opis (vrste), opseg (količine) i jedinične cijene. Ugovorom nisu utvrđene lokacije i duljine cesta na kojima se planiraju obavljati navedeni poslovi. Iz ugovora nije vidljivo koliki se opseg i vrijednost poslova odnosi na izgradnju, a koliki na održavanje nerazvrstanih cesta. Izvoditelj radova je tijekom 2012. ispostavio sedam situacija u ukupnoj vrijednosti 2.911.479,00 kn. Nadzor i kontrolu izvedenih poslova je obavljao nadzorni inženjer.

Pojedini poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u iznosu 477.483,00 kn, povjereni su pravnim osobama izravnim ugovaranjem na temelju zapisnika komunalnih redara, zahtjeva mjesnih odbora i odobrenja načelnika općine, bez prethodno provedenog postupka prikupljanja ponuda, odnosno javnog natječaja. Odnose se na obavljanje stručnog nadzora, probijanje pristupnog puta naselju, izgradnju pristupnog puta tvrđavi, izradu geodetskih elaborata odnosno snimke ceste kroz dva naselja u svrhu izrade projektne dokumentacije za vodovodnu mrežu i proširenje ceste, izradu glavnog projekta rekonstrukcije kolnih prilaza s državne ceste na četiri nerazvrstane ceste, izradu geodetskih podloga i projekta izvanrednog održavanja prometnice kroz naselje s rješavanjem sustava odvodnje oborinskih voda, izradu glavnog projekta rekonstrukcije kolnih prilaza i parkirališta pri mjesnoj crkvi, hitnih radova na cestama i sanaciji klizišta uslijed poplava, te na nabavu stupića, prometnih ogledala i prometnih znakova.

S obzirom na navedene poslove, Državni ured za reviziju je mišljenja da poslovi na izradi projektne dokumentacije za nerazvrstane ceste nisu poslovi održavanja, te da su trebali biti ustupljeni prema propisima koji reguliraju javnu nabavu i u poslovnim knjigama evidentirani na odgovarajućim računima rashoda i imovine. Također je mišljenja da pojedini izvršeni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu hitni i nepredvidivi te da su trebali biti povjereni prema donesenoj Odluci o komunalnim djelatnostima.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima na području općine Konavle.

Općina Kula Norinska

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Kula Norinska kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 60,60 km², a obuhvaća devet naselja s 1 748 stanovnika. Na koncu 2012. općina Kula Norinska je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kula Norinska je 25 km, što čini 412,50 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.599.822,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 44.205,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.768,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe bez zaključivanja ugovora o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik općine.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta, te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Kula Norinska nije potpuna i cjelovita. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Prema obrazloženju odgovornih osoba upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige je dugotrajan posao koji zahtijeva rad stručnih osoba i značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama na računu imovine je evidentirana ukupna vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 2.231.981,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Kula Norinska. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Početkom 2012., donesen je Program održavanja komunalne infrastrukture u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta za čije izvršenje su planirana sredstva u iznosu 20.000,00 kn, a financiranje je planirano iz ostvarenih prihoda od komunalne naknade. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 44.205,00 kn ili 121,0% više od planiranih rashoda. Izvješće o izvršavanju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, nije podneseno općinskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis, opseg i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama. U slučaju povećanog opsega poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Također se predlaže u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnosići općinskom vijeću izvješće o izvršenju godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina je u studenome 2009. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom su određene komunalne djelatnosti od lokalnog značaja koje se obavljaju na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Prema navedenoj Odluci, održavanje nerazvrstanih cesta se obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Prikupljanje ponuda se provodi kada je procijenjena godišnja vrijednost poslova manja od 70.000,00 kn, a kada je veća od 70.000,00 kn poslovi se povjeravaju na temelju javnog natječaja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 44.205,00 kn, a odnose se na čišćenje snijega u iznosu 41.205,00 kn i rad bagera na nasipanju nerazvrstane ceste u iznosu 3.000,00 kn. Navedeni poslovi su povjereni pravnoj osobi na temelju odobrenja načelnika.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu povjereni izvoditelju poslova u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima, odnosno općinsko vijeće nije donijelo odluku o izboru osobe koja će obavljati poslove održavanja nerazvrstanih cesta, nakon provedenog propisanog postupka prikupljanja ponuda, niti je zaključen ugovor o povjeravanju poslova održavanja.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora u skladu s donesenom Odlukom o komunalnim djelatnostima u općini Kula Norinska, odnosno predlaže se da predstavničko tijelo doneše odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslove za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora). Također se predlaže pratiti izvršenje ugovora prema svim elementima ugovora.

Općina Lastovo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Lastovo kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 52,80 km², a obuhvaća sedam naselja s 792 stanovnika. Na koncu 2012. općina Lastovo je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Lastovo je 26,7 km, što čini 505,68 m/km². Odnose se na asfaltirane nerazvrstane ceste.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.927.917,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu planirani ni ostvareni.

Organizaciju poslova upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lastovo obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta komunalni redar.

Nalaz i preporuke

Općina je u travnju 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu i način korištenja. Odlukom su utvrđeni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanrednog održavanje), te poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta. Poslovi održavanja se povjeravaju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu. Određene su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta. Utvrđeno je da se poslovi održavanja obavljaju u skladu s godišnjim programom održavanja komunalne infrastrukture kojim su, između ostalog, utvrđeni i izvori financiranja. Kontrolu i nadzor nad nerazvrstanim cestama obavlja komunalni redar. Jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama vodi jedinstveni upravni odjel. Sastavni dio Odluke je i popis nerazvrstanih cesta na području općine, koji sadrži naziv dionice ceste, katastarsku česticu i duljinu ceste. Nerazvrstane ceste su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

U poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Lastovo kao jedinica lokalne samouprave, te evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama koncem 2012. iznosi 11.117.431,00 kn. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta je ustrojena.

Općina je u studenome 2011. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je određeno da komunalne djelatnosti obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine, te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Prema navedenoj odluci, održavanje nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine.

Za 2012. nije donesen program održavanja nerazvrstanih cesta, te nisu planirani i ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine Lastovo, radi nedostatka proračunskih sredstava i činjenice da je stanje nerazvrstanih cesta zadovoljavajuće.

Općina Lumbarda

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Lumbarda kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 10,70 km², a obuhvaća jedno naselje s 1 213 stanovnika. Na koncu 2012. općina Lumbarda je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Lumbarda je 40 km, što čini 3 738,32 m/km². Odnose se na asfaltirane nerazvrstane ceste, makadamske ceste, te poljske i protupožarne putove.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.974.069,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 54.532,00 kn ili 1,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.363,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačkom društvu u vlasništvu općine.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Lumbarda obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta komunalni redar.

Nalaz i preporuke

Općina je u ožujku 2012. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama na području općine Lumbarda, kojom je utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu i način korištenja. Odlukom su utvrđeni poslovi održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te da se poslovi održavanja povjeravaju u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu, s tim da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta na području mjesnih odbora mogu obavljati i dobrovoljnim radom stanovnika, te na drugi način u skladu s propisima. Također su utvrđeni poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, te da se obavljaju u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Određene su mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta. Utvrđeni su izvori financiranja gradnje i održavanja nerazvrstanih cesta (komunalni doprinos, komunalna naknada, naknada za osnivanje prava služnosti, prava građenja i zakupa, te iz drugih proračunskih prihoda i iz drugih izvora).

Općina ima djelomično ustrojenu jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koju vodi jedinstveni upravni odjel. Duljina nerazvrstanih cesta na području općine Lumbarda je 40 km, međutim podaci nisu potpuni i cjeloviti. Popis nerazvrstanih cesta na području općine, koji je sastavni dio Odluke o nerazvrstanim cestama, sadrži naziv dionice ceste, katastarsku česticu i površinu ceste, međutim iz popisa nije jasno vidljiva duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta, makadamskih cesta, te poljskih i protupožarnih putova. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Prema obrazloženju odgovornih osoba upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige je dugotrajan posao koji zahtijeva rad stručnih osoba i značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama općine Lumbarda, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 1.796.271,00 kn, a odnosi na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Općina Lumbarda je donijela Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012. u okviru kojeg je i program održavanja nerazvrstanih cesta. Rashodi za redovno održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 55.000,00 kn. Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis, opseg i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 54.532,00 kn ili 99,2% planiranih rashoda, a financirani su iz prihoda od komunalne naknade. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., odnosno o održavanju nerazvrstanih cesta, nije podneseno općinskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis, opseg i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja, a po potrebi i prema pojedinim nerazvrstanim cestama. Također se predlaže u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnositи općinskom vijeću izvješće o izvršenju godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta prema svim elementima godišnjeg programa.

U ožujku 2008. općinsko vijeće je donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na području općine Lumbarda, kojom su određene komunalne djelatnosti od lokalnog značaja u koje je uključeno i održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno nabava građevinskog materijala za održavanje nerazvrstanih cesta. Prema navedenoj Odluci, održavanje nerazvrstanih cesta, odnosno nabava građevinskog materijala za održavanje nerazvrstanih cesta se povjeravaju trgovackom društvu za komunalne djelatnosti u vlasništvu općine, a na temelju odluke općinskog vijeća i zaključenog ugovora.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 54.532,00 kn, a odnose se na uređenje šetnice u iznosu 21.578,00 kn, uređenje nogostupa u iznosu 10.586,00 kn, uređenje zaobilaznice u iznosu 8.500,00 kn, betoniranje igrališta i placete u iznosu 11.868,00 kn, te nasipanje poljskih putova u iznosu 2.000,00 kn.

Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta je povjeroeno trgovackom društvu u vlasništvu općine, s kojim je u siječnju 2012. zaključen ugovor o uređenju međusobnih prava i obveza u obavljanju komunalnih djelatnosti na rok od jedne godine. U ugovoru je navedeno da je vrsta, opseg i vrijednost poslova određena proračunom i programom održavanja i gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području općine Lumbarda za 2012.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti s trgovačkim društvom u vlasništvu općine ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, u skladu s godišnjim programom održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema svim elementima ugovora.

Općina Mljet

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Mljet kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 100,20 km², a obuhvaća 14 naselja s 1 088 stanovnika. Na koncu 2012. općina Mljet je imala šest zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Mljet je 25,83 km, što čini 257,78 m/km². Odnose se na asfaltirane nerazvrstane ceste.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 10.056.732,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 73.764,00 kn ili 0,7% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 2.856,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačkom društvu u vlasništvu općine.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Mljet obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta viši referent komunalnih poslova.

Nalaz i preporuke

Općina je u prosincu 2010. donijela Odluku o utvrđivanju nerazvrstanih cesta na području općine Mljet, kojom su utvrđene nerazvrstane ceste kojima upravlja općina, njihova oznaka, naziv i dužina cesta, te djelomično način upravljanja, izgradnje i održavanja nerazvrstanih cesta. Navedenom odlukom nije utvrđeno što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje, zimska služba), te tko ih obavlja. Također nije utvrđeno koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja. Nadalje nisu utvrđene mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te tko obavlja kontrolu i nadzor nad nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema dostavljenim podacima, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Mljet je 25,83 km. Popis cesta je naveden u Odluci o utvrđivanju nerazvrstanih cesta na području općine Mljet, ali jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Popis sadrži oznaku, naziv i duljinu ceste, ali ne i katastarsku česticu i površinu ceste.

Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Prema obrazloženju odgovornih osoba upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige je dugotrajan posao, koji uz rad stručnih osoba zahtijeva značajna finansijska sredstva.

U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 25.722.123,00 kn i poljskih i protupožarnih putova u iznosu 3.895.972,00 kn, a odnosi na ulaganja u ceste (državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste) i putove u godinama od kada je ustrojena općina Mljet kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj se cesta nalazi. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Ulaganja u ceste koje nisu u vlasništvu općine (državne, županijske i lokalne ceste), predlaže se evidentirati izvanbilančno, odnosno kao u ulaganja u tuđu imovinu.

Općina je donijela Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i program održavanja nerazvrstanih cesta. Rashodi za redovno održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 40.000,00 kn, a odnose na održavanje makadamskih cesta i pristupnih putova, te na uređenja zelenih površina uz ceste (košenje trave, sječa grana). Program redovnog održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova s procjenom pojedinih troškova, ali ne sadrži opseg (količinu) poslova. Također, program ne sadrži popis nerazvrstanih cesta na kojima se planiraju obavljati pojedini poslovi održavanja. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu u iznosu 73.764,00 kn, što je za 33.764,00 kn ili 84,4% više od planiranih. Izmjene i dopune programa održavanja komunalne infrastrukture nisu donesene. Izvješće o izvršavanju programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanja nerazvrstanih cesta, podneseno je općinskom vijeću u ožujku 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis, opseg i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju povećanog opsega poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim potrebnim elementima. Nadalje se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je za 2012. donijelo Program obavljanja komunalnih djelatnosti od lokalnog značaja na području općine Mljet, u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, koje obavlja trgovačko društvo za komunalne djelatnosti u vlasništvu općine.

Cijene se utvrđuju na godišnjoj razini, na temelju programa redovnog održavanja nerazvrstanih cesta kojeg predlaže trgovačko društvo uz suglasnost općine.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 73.764,00 kn, a odnose se na održavanje i nasipanje makadamskih cesta i pristupnih putova, te na košenje zelenih površina uz ceste. Obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta je povjereno trgovačkom društvu u vlasništvu općine, s kojim je u siječnju 2012. zaključen ugovor u vrijednosti 40.000,00 kn, na rok od jedne godine. Vrijednost i vrsta poslova su ugovoreni u skladu s programom održavanja komunalne infrastrukture, koji se odnosi na nerazvrstane ceste. Opseg (količina) poslova nije ugovorena. Za više izvršene poslove na održavanju nerazvrstanih cesta u iznosu 33.764,00 kn, nije zaključen dodatak ugovoru.

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti s trgovačkim društvom u vlasništvu Općine ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i pojedinim nerazvrstanim cestama, te u slučaju potrebe za višim opsegom poslova zaključiti dodatak ugovoru. Također se predlaže praćenje izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema svim elementima ugovora.

Općina Orebić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Orebić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 113,13 km², a obuhvaća 14 naselja s 4 122 stanovnika. Na koncu 2012., općina Orebić je imala 12 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Orebić je 757 km, što čini 6 691,42 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 9.776.915,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 117.934,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 156,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Orebić obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Orebić je 757 km u koje su osim cesta uključeni poljski i protupožarni putovi, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Općina nema podatke jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljische knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 11.490.554,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Orebić kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Koncem prosinca 2011., općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, te u prosincu 2012. izmjene i dopune programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 120.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje kolnika i pločnika, zemljišta uz nerazvrstanu cestu, zimsko održavanje, održavanje poljskih putova, te nadzor nad stanjem nerazvrstanih cesta. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U ožujku 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 117.934,00 kn ili 98,3% planiranih rashoda, a financirani su iz prihoda od komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima, a po potrebi i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnositи općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

U rujnu 2009., općinsko vijeće je donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju ugovora, prema kojih se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora, kojeg zaključuje načelnik nakon provedenog postupka javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja. Odlukom su utvrđeni kriteriji za odabir ponuditelja.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 117.934,00 kn, a odnose se na sanaciju oštećenih dionica nerazvrstanih cesta u iznosu 62.875,00 kn, košenje trave i čišćenje niskog raslinja uz nerazvrstane ceste u iznosu 52.697,00 kn, te popravljanje ceste poslije nevremena u iznosu 2.362,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu povjereni na temelju ugovora, kako je propisano odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koji se mogu obavljati na temelju ugovora, već su povjereni na temelju narudžbenica.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora u skladu s odredbama odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju ugovora.

Općina Pojezerje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Pojezerje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 32,60 km², a obuhvaća šest naselja s 991 stanovnika. Na koncu 2012., općina Pojezerje je imala sedam zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Pojezerje je 26 km, što čini 797,55 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.528.941,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 31.500,00 kn ili 0,9% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.212,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljala pravna osoba na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Pojezerje obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik općine i zamjenik načelnika.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Pojezerje je 26 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama općine, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 4.801.821,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Pojezerje kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Program održavanja nerazvrstanih cesta za 2012. nije donesen, niti je izvješće o izvršenju programa podneseno općinskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema pojedinim nerazvrstanim cestama, te ukupan iznos potrebnih sredstava za održavanje nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja. Također predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja nerazvrstanih cesta općinskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, te pratiti izvršenje prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Pojezerje nije donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom će urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, između ostalih i održavanja nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta mogu obavljati trgovačka društva u vlasništvu lokalne jedinice, služba – vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o komunalnim djelatnostima, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način kako je propisano odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanja nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 31.500,00 kn, a odnose se na uređenje poljskih putova. Navedeni poslovi su povjereni pravnoj osobi na temelju odluke načelnika bez zaključivanja ugovora. Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu povjereni u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

S obzirom da općina Pojezerje nije osnovala trgovačko društvo ni vlastiti pogon, Državni ured za reviziju predlaže da predstavničko tijelo donese odluku o obavljanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora, utvrdi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova na temelju ugovora, donese odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslovi za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općina Slivno

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Slivno kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 55,50 km², a obuhvaća 18 naselja s 1 999 stanovnika. Na koncu 2012., općina Slivno je imala pet zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Slivno je 33 km, što čini 594,59 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 3.783.535,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 56.546,00 kn ili 1,5% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.714,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Slivno obavlja jedinstveni upravni odjel - odjel za komunalni sustav i gospodarenje prostorom, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja ovlašteni nadzorni inženjer.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Slivno je 33 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama općine Slivno, u imovini je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.362.377,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Koncem prosinca 2011. donesen je Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta za čije ostvarenje su planirana sredstva u iznosu 800.000,00 kn. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja (prihodi od komunalne naknade). Program održavanja nerazvrstanih cesta ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 56.546,00 kn, što je za 734.454,00 kn manje od planiranih Programom. Izmjene i dopune programa nisu donesene. Izvješće o izvršenju programa komunalne infrastrukture za 2012. nije podneseno općinskom vijeću do konca ožujka 2013.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju smanjenog opsega (količine) poslova održavanja nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima. Također se predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa komunalne infrastrukture općinskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

Općina Slivno nije donijela odluku o komunalnim djelatnostima, kojom će urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, između ostalih i održavanja nerazvrstanih cesta. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta mogu obavljati trgovačka društva u vlasništvu lokalne jedinice, služba – vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 56.546,00 kn, a odnose se na nasipanje i ravnjanje nerazvrstanih cesta. Navedeni poslovi su povjereni pravnim osobama na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta. Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta nisu povjereni u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

S obzirom da trgovačko društvo u vlasništvu općine Slivno nije sposobljeno za obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, Državni ured za reviziju predlaže da predstavničko tijelo donese odluku o obavljanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora, utvrdi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova na temelju ugovora, donese odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog propisanog postupka odabira. Također se predlaže zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslovi za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općina Smokvica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Smokvica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 43,48 km², a obuhvaća naselje Smokvica s 916 stanovnika. Na koncu 2012., općina Smokvica je imala četiri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Smokvica je 34 km, što čini 781,97 m/km². Nerazvrstane ceste duljine 9,9 km su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Smokvica.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.656.959,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 21.214,00 kn ili 0,8% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 624,00 kn/km nerazvrstane ceste. Prema odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama, poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine i građani dobrovoljnim radom. U 2012. rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta se odnose na nabavu materijala, kojeg su ugrađivali vlasnici parcela koji koriste određenu cestu.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Smokvica obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Općina Smokvica je donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uredila upravljanje, održavanje i izgradnju nerazvrstanih cesta.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Smokvica je 34 km, od čega je 9,9 km upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Smokvica. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U dostavljenom upitniku općina navodi da obavljanje navedenih poslova zahtijeva duže vremensko razdoblje i značajna finansijska sredstva. Općina je ustrojila jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama za ceste koje su upisane u zemljišne knjige, dok za druge ceste baza podataka nije ustrojena. Baza podataka sadrži naziv ceste, broj katastarske parcele i duljinu ceste.

U poslovnim knjigama na računu imovine evidentirana je vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 8.110.655,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Smokvica kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže upisati ceste u bazu podataka o nerazvrstanim cestama, te poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Nadalje se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, te u prosincu 2012. izmjene i dopune programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 22.000,00 kn, a odnose se na sanaciju i betoniranje dijela nerazvrstanih cesta. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Početkom travnja 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 21.214,00 kn ili 96,4% planiranih rashoda, a odnose se na nabavu materijala (beton i željezna rešetka), kojeg su ugrađivali vlasnici parcela koji koriste određenu nerazvrstanu cestu. U Izvješću su navedeni troškovi materijala prema cestama na kojima su izvedeni radovi.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima, a po potrebi i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema svim elementima godišnjeg programa.

Općina Ston

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Ston kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 169,51 km², a obuhvaća 19 naselja s 2 407 stanovnika. Na koncu 2012., općina Ston je imala 15 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Ston je 46,5 km, što čini 274,32 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 8.283.685,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 211.894,00 kn ili 2,6% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 4.557,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne i fizičke osobe na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora i vlastiti pogon.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Ston obavlja vlastiti komunalni pogon, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik općine.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Ston je 46,5 km. Općina ima ustrojenu jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama, koja sadrži naziv ceste, katastarsku česticu i duljinu ceste. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama općine na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 8.922.303,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Ston kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Nadalje se predlaže ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Koncem prosinca 2011. općinsko vijeće je donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je održavanje nerazvrstanih cesta, te u prosincu 2012. izmjene i dopune programa, prema kojima su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 240.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća sanaciju, tamponiranje, betoniranje, popravke i asfaltiranje nerazvrstanih cesta. Poslovi će se obavljati na više lokacija prema zahtjevima mjesnih odbora. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. nije podneseno općinskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 211.894,00 kn ili 88,3% planiranih rashoda, a financirani su iz komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, te pratiti izvršenje programa prema svim elementima godišnjeg programa.

U ožujku 2010., općinsko vijeće je donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanih ugovora, prema kojoj se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i javnog natječaja za obavljanje komunalnih djelatnosti. Postupak povjeravanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena godišnja vrijednost radova manja od 200.000,00 kn, a kada je veća od 200.000,00 kn, provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka prikupljanja ponuda ili javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik općine.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 211.894,00 kn, a odnose se na poslove koje su obavile pravne i fizičke osobe na temelju zaključaka načelnika i narudžbenica u iznosu 165.508,00 kn i vlastiti pogon (nabava soli i posipanje) u iznosu 46.386,00 kn.

Poslovi koje su obavile pravne i fizičke osobe, odnose se na popravak puta u jednom naselju, čišćenje ulica i putova od snijega, popravak poljskog puta i betoniranje ulice. Navedeni poslovi održavanja cesta su povjereni pravnim i fizičkim osobama bez provedenog prikupljanja ponuda ili javnog natječaja i zaključivanja ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova u skladu s Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanog ugovora.

Općina Trpanj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Trpanj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 36,70 km², a obuhvaća četiri naselja s 721 stanovnik. Na koncu 2012., općina Trpanj je imala tri zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Trpanj je 9,5 km, što čini 258,86 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 2.622.402,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 81.105,00 kn ili 3,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 8.537,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora.

Organizaciju poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Trpanj obavlja jedinstveni upravni odjel, a kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta obavlja načelnik općine, a tehnički zahtjevnije poslove vanjski suradnik.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donezen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaze općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Trpanj je 9,5 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 715.634,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Trpanj. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta planirani u iznosu 80.000,00 kn. Program sadrži procjenu ukupnih troškova održavanja nerazvrstanih cesta s naznakom izvora financiranja (prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi). Program ne sadrži opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. nije podneseno općinskom vijeću. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 81.105,00 kn ili 1,4% više od planiranih rashoda.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Također se predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture općinskom vijeću do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, te pratiti izvršenje prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je u ožujku 2008. donijelo Odluku o komunalnim djelatnostima, prema kojoj održavanje nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 81.105,00 kn, a odnose se na poslove sanacije kolnika ceste u jednom naselju koje je obavilo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora. Ugovor je zaključen u skladu s donesenim Programom održavanja komunalne infrastrukture. Uz ugovor nije sastavljen troškovnik za održavanje nerazvrstanih cesta koji bi sadržavao opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama. Radovi su izvedeni na temelju ponude za sanaciju kolnika u jednom naselju.

Za obavljene poslove trgovačko društvo u vlasništvu općine je ispostavilo račun u iznosu 81.105,00 uz koji je priložen troškovnik izvedenih poslova. Nadzor i kontrolu izvedenih poslova je obavio nadzorni inženjer.

Državni ured za reviziju predlaže s trgovačkim društvom u vlasništvu općine zaključiti godišnji ugovor za održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenim programom održavanja nerazvrstanih cesta, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama poslova, količini i ugovorenoj cijeni.

Općina Vela Luka

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Vela Luka kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 43,27 km², a obuhvaća naselje Vela Luka s 4 137 stanovnika. Na koncu 2012., općina Vela Luka je imala 17 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Vela Luka je 80 km, što čini 1 848,86 m/km². Nerazvrstane ceste duljine 14,8 km su upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Vela Luka.

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 10.280.765,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 123.428,00 kn ili 1,2% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 1.543,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavljalo trgovačko društvo u vlasništvu općine na temelju godišnjeg ugovora i fizička osoba na temelju narudžbenice bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Vela Luka obavlja upravni odjel za gospodarenje prostorom i komunalne djelatnosti.

Nalaz i preporuke

Općina je u lipnju 2011. donijela Odluku o nerazvrstanim cestama, kojom je uredila korištenje, održavanje, građenje, rekonstrukciju, mjere za zaštitu i provođenje nadzora nerazvrstanih cesta. Odlukom nisu utvrđeni izvori financiranja održavanja i gradnje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o nerazvrstanim cestama sa Zakonom o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011., a posebno u dijelu koji se odnosi na financiranje održavanja i izgradnje nerazvrstanih cesta te upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina cesta u naseljima na području općine Vela Luka je 80 km, od čega je 14,8 km upisano u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine Vela Luka. Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama je ustrojena za ceste koje su upisane u zemljišne knjige, dok za druge ceste baza podataka nije ustrojena. Baza podataka sadrži naziv ceste, broj čestice zemljišta i dužinu ceste. Za dio cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. Prema obrazloženju odgovorne osobe za obavljanje navedenih poslova potrebno je duže vremensko razdoblje i značajna finansijska sredstva. U poslovnim knjigama na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 5.180.522,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Vela Luka kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za upis svih nerazvrstanih cesta u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave, te ih upisati u bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su planirani u iznosu 50.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća: popravke oštećenih kolnika, manje popravke na nerazvrstanim cestama i uređenje cestovnog zemljišta (uklanjanje šiblja i košenje), te posipanje nerazvrstanih cesta jalovinom. Planirani izvori financiranja održavanja cesta su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Početkom travnja 2013., općinskom vijeću je podneseno Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012., prema kojem su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni u iznosu 123.428,00 kn, što je za 73.428,00 kn ili 146,9% više od planiranih. Financirani su iz prihoda od komunalne naknade. Izmjene i dopune programa održavanja komunalne infrastrukture nisu donesene.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. U slučaju povećanog opsega poslova održavanja nerazvrstanih cesta, predlaže se donijeti izmjene i dopune programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima. Također se predlaže pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosići općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području općine prema svim elementima godišnjeg programa.

Prema odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama, poslove održavanja nerazvrstanih cesta obavlja trgovačko društvo u vlasništvu općine Vela Luka. U 2012. poslove održavanja nerazvrstanih cesta je obavilo trgovačko društvo u vlasništvu općine u iznosu 107.178,00 kn i fizička osoba na temelju narudžbenice u iznosu 16.250,00 kn.

Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta koje je obavilo trgovačko društvo u vlasništvu općine povjereni su na temelju godišnjeg ugovora u iznosu 50.000,00 kn i odluke načelnika općine u iznosu 57.178,00 kn. Prema odredbama ugovora vrsta i količina poslova se određuje prema godišnjem programu održavanja nerazvrstanih cesta. Uz ugovor nije sastavljen troškovnik poslova kojim bi se utvrdila vrsta poslova, količina, jedinična cijena, procjena troškova prema pojedinim poslovima održavanja i nerazvrstanim cestama. Tijekom godine trgovačko društvo je ispostavilo dva računa u ukupnom iznosu 50.000,00 kn. Uz račune nije dostavljeno izvješće o izvedenim poslovima. Poslovi asfaltiranja ceste prema uvali koji su povjereni prema odluci načelnika i ponudi u iznosu 57.178,00 kn obavila je druga pravna osoba, a ne trgovačko društvo u vlasništvu općine. Trgovačko društvo je dostavilo općini Vela Luka račun druge pravne osobe za navedene radove na temelju kojeg su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi. Poslovi uređenja dva puta u iznosu 16.250,00 kn povjereni su fizičkoj osobi na temelju narudžbenice. Navedeni poslovi nisu povjereni u skladu s odredbama Odluke o nerazvrstanim cestama.

Državni ured za reviziju predlaže s trgovačkim društvom u vlasništvu, kojem je povjeren održavanje nerazvrstanih cesta, zaključiti godišnji ugovor u skladu s donesenim godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta, te pratiti izvršenje ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenog cijeni, a po potrebi i prema nerazvrstanim cestama. U slučaju da trgovačko društvo u vlasništvu općine nije sposobljeno za obavljanje pojedinih poslova održavanja nerazvrstanih cesta, predlaže se da predstavničko tijelo donese odluku o obavljanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju ugovora, utvrdi uvjete i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda ili javnog natječaja za povjeravanje poslova na temelju ugovora, doneše odluku o izboru pravne ili fizičke osobe koja će obavljati poslove na temelju ugovora, nakon provedenog postupka odabira, te zaključiti ugovor o povjeravanju poslova održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima (poslovi za koje se zaključuje ugovor, vrijeme na koje se zaključuje ugovor, vrstu i opseg poslova, način određivanja cijene za obavljanje poslova, nadzor i kontrolu obavljenih poslova, način i rok plaćanja, jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora).

Općina Zažablje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Zažablje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine je 60,00 km², a obuhvaća šest naselja s 757 stanovnika. Na koncu 2012., općina Zažablje je imala dva zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Zažablje je 7,0 km, što čini 116,67 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 686.126,00 kn, a rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta nisu ostvareni.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Zažablje obavlja jedinstveni upravni odjel.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Zažablje je 7,0 km, međutim jedinstvena baza podataka nije ustrojena, a podaci o cestama nisu potpuni i cjeloviti. Nerazvrstane ceste nisu upisane u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo općine. Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu.

U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 522.093,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Zažablje kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama nije ustrojena.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koja će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta.

Za 2012. općina Zažablje nije donijela program održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno radi nedostatka finansijskih sredstava nisu planirani ni ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta na području općine.

Općina Župa dubrovačka

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Župa dubrovačka kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Dubrovačko-neretvanske županije. Površina općine Župa dubrovačka je 22,28 km², a obuhvaća 17 naselja s 8 331 stanovnik. Na koncu 2012., općina Župa dubrovačka je imala 17 zaposlenika.

Prema podacima općine, duljina nerazvrstanih cesta na području općine Župa dubrovačka je 38 km, što čini 1 705,57 m/km².

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2012., ukupni rashodi i izdaci za 2012. su ostvareni u iznosu 34.515.027,00 kn, od čega se na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta odnosi 1.402.135,00 kn ili 4,1% ukupnih rashoda i izdataka. Ostvareni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. iznose 36.898,00 kn/km nerazvrstane ceste. Poslove održavanja nerazvrstanih cesta su obavljale pravne osobe na temelju ugovora nakon provedenih postupaka nabave prema propisima o javnoj nabavi i na temelju narudžbenica bez zaključivanja ugovora.

Organizaciju i kontrolu poslova održavanja nerazvrstanih cesta na području općine Župa dubrovačka obavlja jedinstveni upravni odjel - odsjek za komunalno gospodarstvo.

Nalaz i preporuke

Odredbom članka 101. stavak 1. Zakona o cestama je propisano da je nerazvrstana cesta javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Odredbama članaka 107., 108. i 109. Zakona o cestama, propisano je da jedinice lokalne samouprave financiraju izgradnju i održavanje, te upravljaju i obavljaju zaštitu nerazvrstanih cesta na svom području.

Interni akt kojim se određuje što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstane ceste, te odredbe o korištenju i održavanju nerazvrstanih cesta, građenju i rekonstrukciji, upravljanju i zaštiti, te o nadzoru i izvorima financiranja za izgradnju i za održavanje nerazvrstanih cesta i popis nerazvrstanih cesta na području općine nije donesen.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, urediti što se podrazumijeva pod nerazvrstanim cestama, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja i tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja i održavanja nerazvrstanih cesta (redovno i izvanredno održavanje), te tko ih obavlja. Također treba urediti koji su poslovi građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta i tko ih obavlja, propisati mjere za zaštitu nerazvrstanih cesta te utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nerazvrstanih cesta. Utvrditi izvore financiranja nerazvrstanih cesta i upis nerazvrstanih cesta u zemljische knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama, koji je u primjeni od srpnja 2011.

Prema podacima kojima raspolaže općina, duljina nerazvrstanih cesta u naseljima na području općine Župa dubrovačka je 38,0 km, međutim jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama nije ustrojena. Općina nema podatke jesu li nerazvrstane ceste upisane u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo općine.

Za većinu cesta nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, a stvarno stanje nerazvrstanih cesta nije istovjetno katastarskim česticama navedenim u katastarskom planu, te upis u zemljišne knjige nije moguć bez prethodne geodetske izmjere izvedenog stanja cesta, izrade geodetskog elaborata i ucrtavanja stvarnog stanja u katastarskom planu. U dostavljenom upitniku općina navodi da obavljanje navedenih poslova zahtijeva značajna finansijska sredstva i duže vremensko razdoblje. U poslovnim knjigama, na računu imovine je evidentirana vrijednost nerazvrstanih cesta u iznosu 12.230.187,00 kn, a odnosi se na ulaganja u nerazvrstane ceste u godinama od kada je ustrojena općina Župa dubrovačka kao jedinica lokalne samouprave. Analitička evidencija nerazvrstanih cesta u poslovnim knjigama je djelomično ustrojena, odnosno ustrojene su evidencije za nerazvrstane ceste na kojima su u prethodnim godinama obavljana ulaganja.

Državni ured za reviziju predlaže, do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu (popis) podataka o nerazvrstanim cestama na području općine, koji će uz naziv ili oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta. Nadalje se predlaže poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Predlaže se nadopuniti analitičku evidenciju za sve nerazvrstane ceste.

Općinsko vijeće je u prosincu 2011. donijelo Program održavanja komunalne infrastrukture za 2012., u okviru kojeg je i održavanje nerazvrstanih cesta, te u kolovozu i prosincu 2012. izmijene i dopune programa. Zadnjim izmjenama rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su planirana u iznosu 1.460.000,00 kn. Održavanje nerazvrstanih cesta obuhvaća održavanje kolnika, nogostupa, rubnjaka, održavanje cestovne opreme i prometne signalizacije, te nadzor nad stanjem nerazvrstanih cesta. Planirani izvori financiranja su prihodi od komunalne naknade i drugi proračunski prihodi. Program održavanja nerazvrstanih cesta sadrži opis (vrstu) poslova, međutim ne sadrži opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2012. nije podneseno općinskom vijeću, već je izvršenje programa održavanja nerazvrstanih cesta sadržano u okviru realizacije Plana i programa rada općine za 2012., kojeg je općinsko vijeće donijelo koncem veljače 2013. Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta su ostvareni u iznosu 1.402.135,00 kn ili 96,0% planiranih rashoda, a financirani su iz prihoda od komunalne naknade i drugih proračunskih prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja. Nadalje se predlaže podnijeti izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Predlaže se pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture, te podnosititi općinskom vijeću izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture prema svim elementima godišnjeg programa.

Općinsko vijeće je koncem prosinca 2012. donijelo Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanih ugovora, prema kojima se održavanje nerazvrstanih cesta obavlja na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti. Odlukom su određeni uvjeti i mjerila za provedbu prikupljanja ponuda i za provedbu javnog natječaja.

Postupak povjeravanja komunalne djelatnosti se provodi prikupljanjem ponuda kada je procijenjena vrijednost radova manja od 70.000,00 kn, a kada je veća od 70.000,00 kn provodi se na temelju javnog natječaja. Prema odredbama navedene Odluke, nakon provedenog postupka javnog natječaja, izvješća povjerenstva i odluke općinskog vijeća o izboru ponuditelja, ugovor s odabranim ponuditeljem zaključuje načelnik općine.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 2012. su ostvareni u iznosu 1.402.135,00 kn. Poslovi održavanja nerazvrstanih cesta su povjereni pravnim osobama na temelju ugovora nakon provedenih postupaka nabave prema propisima o javnoj nabavi u iznosu 1.381.804,00 kn i na temelju narudžbenica, bez zaključivanja ugovora, u iznosu 20.331,00 kn.

Tijekom 2012. zaključena su tri ugovora o javnoj nabavi (za održavanje i asfaltiranje nerazvrstanih cesta, nogostupa, propusta i podzida, te uređenje parkirališta i autobusnog okretišta) u ukupnom iznosu 973.959,00 kn i nekoliko ugovora na temelju ponude (bagatelna nabava) za prometnu opremu i horizontalnu signalizaciju, uređenje raskrižja u jednom naselju, postavljanje i održavanje privremene regulacije prometa, svjetlosnu signalizaciju, montažu odbojnih ograda, usluge stručnog nadzora) u iznosu 407.854,00 kn. Poslovi su izvedeni prema zaključenim ugovorima. Za povjeravanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta ne primjenjuju se propisi o javnoj nabavi, nego odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova održavanja nerazvrstanih cesta u skladu s odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanog ugovora, koju je donijelo općinsko vijeće koncem prosinca 2012.

OCJENA UČINKOVITOSTI ODRŽAVANJA NERAZVRSTANIH CESTA

Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za održavanje nerazvrstanih cesta na svom području. Državni ured za reviziju ocjenjuje da održavanje nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije nije dovoljno učinkovito. Revizijom održavanja nerazvrstanih cesta su utvrđene nepravilnosti i propusti koje je potrebno otkloniti kako bi se povećala učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta. Zbog navedenog se predlaže:

- donijeti interni akt o nerazvrstanim cestama kojim će se urediti upravljanje, održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, što čini nerazvrstanu cestu, tko upravlja nerazvrstanim cestama, koji su poslovi upravljanja nerazvrstanim cestama, te poslovi održavanja (redovno i izvanredno održavanje), građenja i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta te tko ih obavlja, propisati mјere zaštite nerazvrstanih cesta i utvrditi tko obavlja kontrolu i nadzor nad poslovima održavanja nerazvrstanih cesta, te tko vodi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama, utvrditi izvore finansiranja nerazvrstanih cesta i provedbu upisa nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige u skladu s odredbama Zakona o cestama,
- do donošenja propisa o sadržaju i načinu vođenja jedinstvene baze podataka o nerazvrstanim cestama, obaviti popis nerazvrstanih cesta na području jedinice lokalne samouprave, te ustrojiti i voditi jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja će sadržavati najmanje naziv ili oznaku nerazvrstane ceste, duljinu i površinu nerazvrstane ceste, te broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je cesta izgrađena,
- poduzeti aktivnosti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi i kao neotuđivog vlasništva jedinice lokalne samouprave,
- u skladu s utvrđenom jedinstvenom bazom (popisom) podataka o nerazvrstanim cestama, ustrojiti i analitičku knjigovodstvenu evidenciju nerazvrstanih cesta koja će sadržavati podatke o vrijednosti pojedinih cesta, te u poslovnim knjigama evidentirati ukupnu vrijednost nerazvrstanih cesta,
- donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema pojedinim nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, te pratiti izvršenje godišnjeg programa održavanja komunalne infrastrukture i u propisanom roku (do konca ožujka tekuće godine za prethodnu godinu) podnosići predstavničkom tijelu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave prema svim elementima godišnjeg programa,
- u slučaju povećanog ili smanjenog opsega poslova na održavanju nerazvrstanih cesta, donijeti izmjene i dopune godišnjeg programa održavanja nerazvrstanih cesta sa svim propisanim elementima,
- donijeti odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, kojom će se urediti način obavljanja komunalnih djelatnosti, odnosno održavanja nerazvrstanih cesta na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu,

- obavljati održavanje nerazvrstanih cesta u skladu s donesenom odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave,
- kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta zaključiti ugovor sa svim propisanim elementima, odnosno ugovorom utvrditi opis (vrstu), opseg3 (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima održavanja i prema nerazvrstanim cestama, u skladu s godišnjim programom održavanja nerazvrstanih cesta te uspostaviti sustav kontrola izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenog cijeni, te
- kod povjeravanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta trgovačkom društvu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, zaključiti godišnji ugovor u skladu s donesenim programom održavanja, te uspostaviti sustav kontrola izvršenja ugovora, odnosno obavljenih poslova prema vrstama, količini i ugovorenog cijeni.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost održavanja nerazvrstanih cesta na području jedinica lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije.

OČITOVARJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti i prihvatile nalaze i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navode okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih održavanje nerazvrstanih cesta nije dovoljno učinkovito.

Grad Metković, te općine Slivno i Župa dubrovačka navode da je u tijeku izrada prijedloga Odluke o nerazvrstanim cestama, koju će predstavničko tijelo donijeti do konca 2013.

Grad Metković i općina Slivno navode da je u tijeku nova katastarska izmjera, nakon čega će se steći uvjeti za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige.

Općina Slivno navodi da je u tijeku izrada prijedloga Odluke o komunalnim djelatnostima kojom će se urediti uvjeti i način obavljanja komunalnih djelatnosti, koju će općinsko vijeće donijeti do konca 2013.

Općina Župa dubrovačka navodi da su poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u 2013. povjereni na temelju ugovora u skladu s odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanog ugovora, koju je općinsko vijeće donijelo u prosincu 2012.

Jedinice lokalne samouprave navode da će ubuduće postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju, odnosno da će u cilju poboljšanja održavanja nerazvrstanih cesta donijeti interni akt kojim će se urediti upravljanje, izgradnja i održavanje nerazvrstanih cesta, ustrojiti jedinstvenu bazu podataka o nerazvrstanim cestama koja će uz naziv i oznaku nerazvrstane ceste sadržavati duljinu i površinu nerazvrstane ceste, broj katastarske čestice i naziv katastarske općine na kojoj je izgrađena cesta, te ustrojiti analitičku evidenciju nerazvrstanih cesta. Vezano za upis nerazvrstanih cesta u zemljišne knjige navode da će poduzeti mjere i aktivnosti, ali da je to dugotrajan posao koji zahtjeva značajna financijska sredstva. Također navode da će donijeti godišnji program održavanja nerazvrstanih cesta koji će sadržavati opis (vrstu), opseg (količinu) i procjenu troškova prema pojedinim poslovima i prema nerazvrstanim cestama na kojima se planiraju obavljati poslovi održavanja, pratiti izvršenje programa prema svim elementima godišnjeg programa i podnijeti ga predstavničkom tijelu u propisanom roku, te poslove održavanja nerazvrstanih cesta povjeravati na temelju ugovora u skladu s odredbama Odluke o obavljanju komunalnih djelatnosti.